

Undervisningsministeriet
Den 27. oktober 2005

Resumé af svar på høring over udkast til forslag til lov om ophævelse af lov om en statsskole som forsøgscenter for 8.-10. skoleår.

I. Generelt

Lovudkastet blev den 5. oktober 2005 sendt til høring hos 40 myndigheder, organisationer m.fl. med høringsfrist den 18. oktober 2005.

Af de 40 hørte parter har 16 afgivet høringssvar ved høringsfristens udløb. Høringslisten med angivelse af, hvem der har svaret, er indsat nedenfor som bilag 1.

II. Væsentlige bemærkninger til lovforslaget

KL:

KL har ingen bemærkninger til lovforslaget, men tager forbehold for de økonomiske konsekvenser.

Børne- og Kulturchefforeningen:

Foreningen tager lovforslaget til efterretning og finder, at intentionerne bag forsøgscentret er væsentlige at fastholde og videreføre til gavn for den samlede kvalitet i folkeskolen. Foreningen ser det som positivt, at ressourcerne fra forsøgsskolen foreslås omprioriteret til mere målrettede initiativer til styrkelse af kvaliteten på folkeskoleområdet. Foreningen finder det konstruktivt, at der er åbnet mulighed for, at Ungdomsbyen kan fortsætte i ikke-statsligt regi.

Lederforeningen:

Foreningen anbefaler, at Statens Pædagogiske Forsøgscenter inddrages direkte i den fornyelsesproces for folkeskolen, som bl.a. er beskrevet i regeringens vision og strategi for "Verdens bedste folkeskole". Efter skoleledernes vurdering har forsøgscentret særligt gode muligheder for at belyse, beskrive og formidle konkrete problemstillinger, erfaringer og resultater i forhold til de af regeringens mål for folkeskolen, som retter sig mod at "fremme unges kreativitet og selvstændighed med fagligheden som omdrejningspunkt", samt at "alle unge skal have grundlaget for at tage en ungdomsuddannelse efter folkeskolen".

På denne baggrund kan lederforeningen ikke anbefale det fremsendte lovforslag.

Danmarks Lærerforening:

Foreningen finder det uheldigt, hvis Statens Pædagogiske Forsøgscenter ophører, da samspillet mellem skolens konkrete undervisning i forsøgs- og udviklingsarbejder målrettet netop folkeskolens ældste klassetrin og formidlingen af SPF's viden herom er af speciel stor betydning.

Foreningen mener, at samspillet mellem skole og erhverv vil blive forringet, hvis Ungdomsbyen privatiseres fuldstændig, og på delvist kommercielle vilkår skal udbyde undervisningsforløb til samtlige landets kommuner og skoler. Dette vil indebære en risiko for, at udviklingsarbejdet på området bliver for fragmentarisk på grund af manglende sikkerhed for kontinuitet i undervisningsforløb målrettet de ældste klasser og formidlingen heraf.

Foreningen anfører, at forslaget indebærer en høj grad af sandsynlighed for, at de internationale kontakter med deraf følgende internationalt islæt i undervisningen, som kendetegner SPF i dag, kan forsvinde. Det mener foreningen vil være uheldigt, i den globaliseringens tidsalder der præger samfundet og folkeskolen i dag.

Skole og Samfund:

Skole og Samfund vil kraftigt fraråde, at lovforslaget føres ud i livet. Dette begrundes med, at det er vigtigt, at der findes steder i folkeskolens regi, hvor ny praksis og arbejdsmetoder kan afprøves og udbredes til andre skoler.

Foreningen finder, at lovforslaget er et udtryk for en stærkere centralisering af beslutningsprocesserne i folkeskolen, som forhindrer de enkelte skoler i at finde pædagogiske løsninger, som er tilpasset de lokale elever og forældres behov.

Dansk Industri:

Dansk Industri støtter lukningen af forsøgscentret. Dansk Industri anbefaler regeringen at undersøge muligheden for at bevare Ungdomsbyen i privat eller andet regi og med statslig støtte med henblik på at fortsætte det vigtige arbejde med at styrke samspillet mellem skole og erhvervsliv.

Landsorganisationen i Danmark (LO):

Organisationen finder det meget beklageligt, at regeringen påtænker at nedlægge Statens Pædagogiske Forsøgscenter. Organisationens påpeger, at der ved nedlæggelse af SPF forsvinder et helt unikt pædagogisk eksperimentarium og læringsrum for såvel elever, som lærere, der har haft stor betydning for den pædagogiske udvikling og forskning på hele folkeskoleområdet. LO finder, at der er brug for at kunne bevare denne type pædagogiske udviklingsrum i lyset af udviklingen på folkeskoleområdet og de udfordringer, folkeskolen står over for.

Børnerådet:

Det er Børnerådets opfattelse, at SPF bør nedlægges som foreslået, hvis institutionen ikke løser sine lovfæstede opgaver, hvis forsøgene i centerets regi ikke efterspørges eller kommer andre til gavn, eller hvis andre institutioner bedre kan leve op til de aktuelle krav. Rådet påpeger, at det imidlertid ikke fremgår af forslaget forarbejder, om dette er tilfældet.

Rådet påpeger, at det heller ikke fremgår, af hvilken årsag det på forhånd kan udelukkes, at SPF kunne inddrages i den skitserede nyudvikling, f.eks. i samarbejde med CVU'erne, centrene for undervisningsmidler ect.

Børnerådet kan ikke tilslutte sig forslaget og anbefaler, at der gennemføres en ekstern evaluering af SPF, og at resultaterne herfra anvendes til et lovforslag med fokus på reel styrkelse af forsøgs- og udviklingsarbejdet på folkeskoleområdet.

Det Centrale Handicapråd:

Rådet finder, at der fortsat bør gennemføres forsøgs- og udviklingsarbejde, og at der bør fokuseres yderligere på forsøgsformer, der kan sikre, at børn med funktionsnedsættelse har mulighed for at gennemføre folkeskolen og efterfølgende uddannelse eller erhvervsarbejde. Rådet finder det desuden vigtigt, at der fortsat er fokus på arbejdet med at bygge bro mellem folkeskolen og ungdomsud-

dannelserne/erhvervslivet, idet især mange unge med funktionsnedsættelser oplever denne overgang for problematisk.

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI):

DSI finder, at det er uheldigt at lukke Statens Pædagogiske Forsøgscenter. DSI begrundes dette med, at kommunerne ikke til fulde løfter opgaven i forhold til at udvikle folkeskolen, og der er behov for en central forsøgsinstitution. DSI påpeger, at børn med handicap ofte isoleres, når de får den alder, der er målgruppen for SPF, og derfor er der et særligt stort behov for udvikling her. Der er desuden behov for udvikling ud over KVIS-programmets (kvalitet i specialundervisningen) løbetid, og behov for at sætte udvikling i gang inden for bestemte områder, som ikke udvikles tilstrækkeligt eller målrettet nok, når det udelukkende er mange forskellige kommuner, der står for udviklingen.

Frie Grundskolers Fællesråd:

Rådet finder det betænkeligt at ophæve loven om SPF. Dette begrundes med, at SPF's arbejde med udvikling af en international dimension i undervisningen er af vital betydning for internationaliseringen af grundskoleområdet. SPF varetager endvidere en række praktisk-pædagogiske opgaver for UNESCO's nationalkommissions uddannelsesudvalg.

Rådet forudser, at erfaringer fra fremtidige udviklingsarbejder i den foreslåede decentrale struktur ikke vil kunne udnyttes af den frie grundskole.

Dansk Friskoleforening:

Foreningen beklager, at det danske samfund ikke har råd til at bevare Statens Pædagogiske Forsøgscenter. Foreningen afviser ikke, at der kan gennemføres forsøgs- og udviklingsarbejde ved inddragelse af forskellige skoletyper ud over hele landet med en kvalificeret erfaringsindsamling til følge, men det er foreningens opfattelse, at en permanent forsøgsvirksomhed i langt højere grad vil kunne fremme udvikling ud fra en velovervejede pædagogisk strategi.

Efterskoleforeningen:

Efterskoleforeningen finder det særdeles uheldigt at nedlægge SPF på et tidspunkt, hvor der er fokus på, at der er alvorlige problemer med overgangen mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne, og hvor der derfor er brug for at afprøve flere modeller til afbødning af disse problemer. Foreningen finder, at det er nødvendigt med forsøg og opsamling af erfaringer på tværs af uddannelsesområder med henblik på institutionsuafhængige løsninger.

Rådet for Etniske Minoriteter:

Rådet beklager afviklingen af statsstøtten til Statens Pædagogiske Forsøgscenters forsøgsskole. Rådet mener, at SPF længe har produceret målrettet og direkte viden til brug for skoleområdet og, at det er afgørende at sikre, at den fremtidige spredte produktion af viden på skoleområdet bliver indsamlet i et kompetent videntcenter svarende til f.eks. SPF.

Rådet opfordrer til, at de frigjorte midler anvendes til at forbedre integrationen og skolegangen for børn med etnisk minoritetsbaggrund, samt til at afhjælpe skæv fordeling mellem etniske minoriteter og etniske danskere i de danske privat- og folkeskoler.

Institut for Menneskerettigheder:

Instituttet mener, at dets samarbejde med SPF i betydelig grad har medvirket til, at instituttet har kunnet nå ud til den meget vigtige målgruppe, som udgøres af folkeskolen og ungdomsuddannel-

serne. Instituttet kan kun afsætte begrænsede midler til at ”afholde og fremme undervisning på alle niveauer inden for området”, som dets vedtægt kræver det. SPF har igennem alle årene været den vigtigste samarbejdspartner og har fungeret som en fast og troværdig kanal til bl.a. folkeskoleområdet.

Instituttet fremfører, at med den foreslåede lukning af SPF vil det blive vanskeligere for instituttet at løfte sin opgave på området.

Ungdomsskolernes Udviklingscenter:

Centret finder det vigtigt, at lovforslaget ikke får som konsekvens, at eksperimenter med form, tilrettelæggelse og pædagogik på folkeskolens afgangstrin i almindelighed og i 10. klasse i særdeleshed forsvinder. Der gøres opmærksom på, at den kommunale ungdomsskole gør sig mange erfaringer i den sammenhæng og også fremover gerne påtager sig et ansvar i den henseende.

Statens Pædagogiske Forsøgscenter:

SPF redegør for, hvilke projekter centret er involveret i, og hvordan centret har løst de opgaver, som det har fået af Folketinget.

SPF understreger, at SPF's udviklingsarbejde ikke står i modsætning til det udviklingsarbejde, der foregår i kommuner eller i andre skoletyper. SPF's udviklingsarbejde udmærker sig ved, at SPF's lærere netop har det som deres arbejde både at undervise, udvikle og formidle erfaringerne. SPF har nogle faktuelle korrektioner til lovforslagets bemærkninger om lærernes ansættelse, som er blevet indarbejdet i lovforslagets bemærkninger afsnit 2.2. om personalemæssige konsekvenser.

SPF påpeger, at der i bemærkningerne til forslaget ikke er taget stilling til, hvad der fremover skal ske med det udviklings- og samarbejde, SPF har iværksat og etableret med udgangspunkt i følgende af Undervisningsministeriet givne opgaver (jf. statut for Statens Pædagogiske Forsøgscenter):

- at skabe internationale kontakter og internationalt samarbejde
- at udgøre en koordineret del af det pædagogiske forsøgs- og udviklingsarbejde, der foregår på en række udviklings- og forsøgsforskningsinstitutioner i Danmark.

Bemærkninger:

SPF's høringssvar bringer efter Undervisningsministeriets opfattelse ikke noget nyt frem i forhold til ønsket om at nedlægge forsøgsskolen, der udelukkende dækker undervisning på tre af folkeskolens klassetrin, og omprioritere ressourcerne til mere målrettede initiativer til styrkelse af kvaliteten på folkeskoleområdet.

Ministeriet finder, at der vil være større effekt og fleksibilitet i et fremtidigt forsøgs- og udviklingsarbejde, der gennemføres landsdækkende for det samlede skoleforløb, med inddragelse af forskellige skoletyper og spredt ud på flest mulige folkeskoler landet over for at skabe større bredde i erfaringsindsamlingen. Dette vil bl.a. kunne ske i samarbejde med udvalgte kommuner, CVU'erne og de regionale centre for undervisning.

SPF's igangværende forsøgsvirksomhed vil efter afviklingsperiodens ophør kunne tilvejebringes gennem andre kanaler, således som det allerede i dag er tilfældet med centralt initieret forsøgs- og udviklingsarbejde.

SPF's internationale arbejde er ikke den mest centrale del af forsøgscentrets virksomhed, og mange af de nuværende aktiviteter må efter afviklingsperiodens ophør forventes at kunne varetag-
ges/koordineres af CIRIUS eller andre skoler/uddannelsesinstitutioner i overensstemmelse med
regeringens internationaliseringsstrategi.

Høringssvarene giver ikke anledning til at ændre forslaget om at nedlægge Statens Pædagogiske
Forsøgscenter.

Bilag 1

Høringssvar

Følgende myndigheder og organisationer (i alt 16) har afgivet bemærkninger:

Skole og Samfund, Rådet for Etniske Minoriteter, Dansk Industri, Landsorganisationen i Danmark, Danmarks Lærereforening, De Samvirkende Invalideorganisationer, Lederforeningen, Dansk Friskoleforening, Efterskoleforeningen, Det centrale Handicapråd, Statens Pædagogiske Forsøgscenter, Frie Grundskolers Fællesråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Institut for Menneskerettigheder, Ungdomsskolernes Udviklingscenter.

Følgende (i alt 5) har meddelt at de ikke har bemærkninger til lovforslaget:

Familie- og Forbrugerministeriet, KL, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Datatilsynet, Danmarks Evalueringsinstitut.

Følgende (i alt 19) har ikke afgivet høringssvar:

Dansk Center for Undervisningsmiljø, Amtsrådsforeningen, BUPL – Forbundet for pædagoger og klubfolk, Danmarks Skolelederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Danske Skoleelever, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Finansministeriet, Foreningen af Husholdnings- og Håndarbejdsskoler, Frederiksberg Kommune, Frie Grundskolers Læreforening, Grundskolerådet, Københavns Kommune, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for opholdsteder og Skole- og behandlingstilbud, LVU – Landsforbundet af voksen- og Ungdomsundervisere, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ungdomsringen.